

Regeling subsidiëring medische haalbaarheidsonderzoeken in letselschadezaken

12 juli 2005/Nr. 5362391/05/DTR
Directie Toegang Rechtsbestel

De Minister van Justitie,
Gelet op artikel 4:23, derde lid, onder d,
van de Algemene wet bestuursrecht;

Besluit:

Artikel 1

1. In deze regeling wordt verstaan onder:
a. de wet: de Wet op de rechtsbijstand;
b. letselschadezaak: juridische zaak tussen de rechtzoekende en een wederpartij ter vaststelling van aansprakelijkheid en het verkrijgen van schadevergoeding verband houdende met een ongeval, arbeidsomstandigheid, medisch onzorgvuldig handelen of geweldsdelict;
c. medisch haalbaarheidsonderzoek: onderzoek naar de medische haalbaarheid van een letselschadezaak door een medicus die is ingeschreven in een register als bedoeld in de Wet op de beroepen in de individuele gezondheidszorg, resulterend in een schriftelijke conclusie;
d. medisch deskundigenbericht: schriftelijk rapport van een onafhankelijk medisch specialist die is ingeschreven in een register als bedoeld in de Wet op de beroepen in de individuele gezondheidszorg, waarin de medische uitgangspunten voor de letselschadeafwikkeling worden vastgesteld.
2. Artikel 1 van de wet op de rechtsbijstand is van overeenkomstige toepassing.

Artikel 2

1. Onze Minister verstrekt overeenkomstig de bepalingen van deze regeling aan een rechtzoekende een subsidie voor de kosten van een medisch haalbaarheidsonderzoek.
2. De subsidie wordt uitsluitend verstrekt aan een natuurlijk persoon wiens financiële draagkracht de in artikel 34 van de wet genoemde bedragen niet overschrijdt, ten behoeve van wie een toevoeging in de letselschadezaak is of wordt verleend en die anderszins geen aanspraak kunnen maken op vergoeding van de kosten van een medisch haalbaarheidsonderzoek.
3. De raden verstrekken namens Onze Minister de subsidie, bedoeld in het eerste lid.

Artikel 3

1. De subsidie wordt door de rechtzoekende aangevraagd bij de raad die beslist over de aanvraag om verlening van de toevoeging.

2. De aanvraag bevat tenminste:
a. een verklaring van de rechtzoekende dat hij redelijkerwijs anderszins geen aanspraak kan maken op een vergoeding van de kosten van het medisch haalbaarheidsonderzoek;
b. een verklaring van de medicus die het medisch haalbaarheidsonderzoek uitvoert dat hij ingeschreven staat in een register als bedoeld in de Wet op de beroepen in de individuele gezondheidszorg;
c. een verklaring van de rechtsbijstandverlener, inhoudende dat:
1°. aansprakelijkheid in de letselschadezaak niet vaststaat;
2°. het onderzoek noodzakelijk is ter beoordeling van de medische haalbaarheid van de letselschadezaak;
3°. hij ermee instemt dat het voorschot, bedoeld in het vierde lid, door zijn tussenkomst door de raad wordt betaald aan de rechtzoekende.
3. De subsidie bedraagt ten hoogste € 200, vermeerderd met de verschuldigde omzetbelasting, per medisch haalbaarheidsonderzoek.
4. Indien de raad positief op de aanvraag om het medisch haalbaarheidsonderzoek heeft beslist, betaalt deze ten behoeve van de rechtzoekende, door tussenkomst van de rechtsbijstandverlener, een voorschot van € 200, vermeerderd met de verschuldigde omzetbelasting per medisch haalbaarheidsonderzoek.

Artikel 4

1. De raad kan, op basis van een daartoe strekkende aanvraag, voor niet meer dan twee medische haalbaarheidsonderzoeken in dezelfde letselschadezaak subsidie verstrekken.
2. Subsidie voor een tweede medisch haalbaarheidsonderzoek in dezelfde letselschadezaak wordt uitsluitend verstrekt indien dit door de raad noodzakelijk wordt geacht ter onderbouwing van de zin en de noodzaak van een mogelijk met de rechtzoekende te sluiten geldlening voor een medisch deskundigenbericht.

Artikel 5

1. Uiterlijk zes maanden na dagtekening van de beschikking tot subsidieverlening wordt door de rechtzoekende een aanvraag ingediend tot vaststelling van de subsidie.
2. Bij de aanvraag wordt overgelegd:
a. het schriftelijke bewijs waaruit blijkt dat het medisch haalbaarheidsonderzoek is uitgevoerd door een medicus die is ingeschreven in een register als bedoeld

in de Wet op de beroepen in de individuele gezondheidszorg;
b. het schriftelijke bewijs van de kosten van het medisch haalbaarheidsonderzoek;
c. een verklaring van de rechtzoekende dat de kosten van het medisch haalbaarheidsonderzoek niet op een andere wijze geheel of gedeeltelijk worden vergoed.
3. Indien de aanvraag tot vaststelling van de subsidie niet binnen de in het eerste lid bedoelde termijn is ingediend, wordt de subsidie op nihil vastgesteld.

Artikel 6

Deze regeling is van toepassing op aanvragen om verlening van subsidie die op of na de datum van 10 mei 2005 zijn ingediend voor de kosten van een na die datum uit te voeren medisch haalbaarheidsonderzoek.

Artikel 7

Deze regeling treedt in werking met ingang van de tweede dag na dagtekening van de Staatscourant waarin zij wordt geplaatst en werkt terug tot en met 10 mei 2005.

Artikel 8

Deze regeling wordt aangehaald als: Regeling subsidiëring medische haalbaarheidsonderzoeken in letselschadezaken.

Deze regeling zal met de toelichting in de Staatscourant worden geplaatst.

De Minister van Justitie,
J.P.H. Donner.

Toelichting

Algemeen

Overeenkomstig het gestelde in de brieven aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal van 7 februari, 4 maart en 10 mei 2005 (Kamerstukken II, 2004–2005, 29 800 VI, nrs. 109, 114 en 144), treffen de Minister van Justitie en de Raden voor rechtsbijstand (hierna: de raad) een voorziening die bestaat uit een subsidieregeling voor medische haalbaarheidsonderzoeken en de voorfinanciering voor deskundigenberichten in letselschadezaken.

De onderhavige regeling vormt de grondslag voor het eerstgenoemde deel van de voorziening: de subsidie voor medische haalbaarheidsonderzoeken. Deze subsidieregeling zal namens de Minister van Justitie door de raad worden uitgevoerd. Het tweede deel van de voorziening, het voorfinancieren van

kosten van deskundigenberichten zal worden uitgevoerd in de vorm van civielrechtelijke overeenkomsten van geldlening, te sluiten door de raad.

Met de subsidieregeling voor medische haalbaarheidsonderzoeken wordt beoogd de toegang tot het recht in letselschadezaken voor rechtzoekenden die onder de Wet op de rechtsbijstand (hierna: Wrb) vallen te verbeteren, door in die gevallen waarin anderszins geen recht bestaat op vergoeding, subsidie te verstrekken voor de kosten van een medisch haalbaarheidsonderzoek.

Met behulp van een medisch haalbaarheidsonderzoek kan snel en tegen relatief beperkte kosten meer duidelijkheid worden verkregen over de medische basis van de aansprakelijkheidsvraag en daarmee voor de afweging die de rechtzoekende – meestal samen met zijn rechtsbijstandverlener – zal maken omtrent een eventueel te starten (vervolg)procedure. Bovendien worden met deze onderzoeken gegevens verzameld die essentieel kunnen zijn in de buitengerechtelijke of gerechtelijke fase van het geschil. Deze gegevens kunnen voor partijen immers een goede basis vormen om er in onderling overleg uit te komen. Als partijen onderling niet tot overeenstemming komen kan het geschil beter onderbouwd aan de rechter worden voorgelegd.

Letselschadezaken zijn in te delen in grofweg vier categorieën, te weten ongevallen (bijvoorbeeld verkeersongevallen en arbeidsongevallen), arbeidsomstandigheden, medisch onzorgvuldig handelen en geweldsdelicten. In de meerderheid van gevallen (met name bij verkeersongevallen, arbeidsongevallen en geweldsdelicten), behoudens bij medisch onzorgvuldig handelen, staat aansprakelijkheid van meet af aan vast en heeft het letselschadetrajec enkel nog betrekking op het vaststellen van de omvang van de geleden schade. Indien aansprakelijkheid vaststaat heeft de benadeelde op grond van artikel 6:96, tweede lid van het Burgerlijk Wetboek, jegens een aansprakelijke partij recht op volledige vergoeding van de kosten van (ondermeer) rechtsbijstand en medisch onderzoek. Dit op voorwaarde dat het redelijk is om deze kosten te maken en dat deze van redelijke omvang zijn (dubbele redelijkheidstoets).

Het medisch haalbaarheidsonderzoek, en de onderhavige subsidieregeling voor rechtzoekenden die onder de Wrb vallen, is met name van betekenis in letselschadezaken waarin de aansprakelijkheid (nog) niet vaststaat, en dus op voorhand geen recht bestaat op vergoeding van de kosten van medisch onderzoek. In de praktijk zal het voornamelijk gaan om medisch onzorgvuldig handelen, dan wel om die gevallen waarin aanwijzingen bestaan dat een medische fout werd gemaakt maar dit niet a prima vista kan worden vastgesteld.

De kosten van het medisch haalbaarheidsonderzoek ten behoeve van Wrb-gerechtigden worden tegen een maximumbedrag gesubsidieerd. De subsidie dient door de rechtzoekende te worden aangevraagd bij de raad. Het maximale subsidiebedrag bedraagt € 200 (excl. BTW) per haalbaarheidsonderzoek.

In de regeling is een aantal vereisten opgenomen die waarborgen dat de aangevraagde subsidie daadwerkelijk voor een medisch haalbaarheidsonderzoek in een letselschadezaak gebruikt wordt. Zo wordt subsidie alleen verstrekt aan rechtzoekenden aan wie rechtsbijstand op basis van een toevoeging wordt verleend. Bovendien dient de aanvraag een verklaring te bevatten van de medicus en de rechtsbijstandverlener. Zes maanden nadat de subsidie is verleend dient de rechtzoekende de aanvraag tot vaststelling van de subsidie, met de daarbij behorende verklaring en bewijzen, in te dienen bij de raad.

Artikelsgewijs

Artikel 1

In artikel 1 is ondermeer aangegeven wat in het kader van de onderhavige regeling wordt verstaan onder een letselschadezaak. Subsidie wordt uitsluitend verstrekt ten behoeve van een onafhankelijk medisch haalbaarheidsonderzoek dat wordt uitgevoerd in het kader van een letselschadezaak die voortvloeit uit een ongeval, arbeidsomstandigheid, medisch onzorgvuldig handelen of geweldsdelict. De subsidieregeling is niet van toepassing op medische haalbaarheidsonderzoeken die plaatsvinden in bestuursrechtelijke geschillen over bijvoorbeeld arbeidsongeschiktheid.

In de definitie van het medische haalbaarheidsonderzoek is bepaald dat het medisch onderzoek dient te worden uitgevoerd door een medicus die staat ingeschreven in een register als bedoeld in de Wet op de beroepen in de individuele gezondheidszorg (Wet Big). In artikel 1 is tevens een definitie gegeven van het medische deskundigenbericht, dat genoemd is in artikel 4, tweede lid van de onderhavige regeling.

Artikel 2

In artikel 2 is aangegeven met welk doel de subsidie wordt verstrekt, namelijk het doen uitvoeren van een medisch haalbaarheidsonderzoek in een letselschadezaak. De subsidieregeling wordt namens de minister uitgevoerd door de raden. Aanvragen om een subsidie kunnen worden ingediend bij een van de vijf raden, te weten de raad te 's-Hertogenbosch, Arnhem, 's-Gravenhage, Amsterdam en Leeuwarden. De regeling is uitsluitend van toepassing op rechtzoekenden die onder de Wrb vallen. Rechtzoekenden met een inkomen of vermogen boven de Wrb-grens komen niet voor subsidie in aanmerking. Bovendien

wordt uitsluitend subsidie verstrekt aan rechtzoekenden ten behoeve van wie in de letselschadezaak een toevoeging is of zal worden verleend, en die anderszins geen aanspraak maken op een vergoeding van de kosten, bijvoorbeeld jegens de aansprakelijke wederpartij. Voor de inkomens- en vermogentoes die de raad in het kader van de subsidieaanvraag zal uitvoeren, wordt aangesloten bij de toets die in het kader van de toevoegingsaanvraag wordt uitgevoerd. Een afwijzing van de aanvraag om de toevoeging leidt tot een afwijzing van de aanvraag om een subsidie.

Hoewel de subsidieregeling in beginsel van toepassing is op de in de definitie van letselschadezaak genoemde typen letselschadezaken, zal subsidie voor een medisch haalbaarheidsonderzoek, zoals aangegeven in het algemene deel van de toelichting, uitsluitend nodig zijn indien de aansprakelijkheid niet vaststaat. Het gaat in de praktijk daarbij voornamelijk om medisch onzorgvuldig handelen. In andere letselschadezaken staat de aansprakelijkheid veelal (van meet af aan) vast, waardoor recht bestaat op de vergoeding van gemaakte (onderzoeks)kosten door de wederpartij.

Artikel 3

In artikel 3 is bepaald dat de subsidie door de rechtzoekende dient te worden aangevraagd bij de raad. Daarbij wordt in ieder geval een tweetal verklaringen overgelegd, te weten een verklaring van de medicus die het medisch haalbaarheidsonderzoek uitvoert en een verklaring van de rechtsbijstandverlener. Op de eerste plaats gaat het om zaken waarin de aansprakelijkheid niet vaststaat. Indien zulks immers wel het geval is, dan bestaat jegens de wederpartij recht op vergoeding van de kosten van het medisch haalbaarheidsonderzoek.

Overeenkomstig artikel 6:96, tweede lid, van het Burgerlijk Wetboek worden ook deze kosten vergoed. Dit artikel heeft een zeer ruim bereik en vormt in de praktijk voor benadeelden een alleszins adequate voorziening indien aansprakelijkheid als zodanig vaststaat. Het gaat dan om de financiering van rechts-hulp en andere bijstand voor letselschadeslachtoffers. In het arrest van 11 juli 2003 (NJ 2005/50 Bravenboer/London) stelde de Hoge Raad vast dat dit recht zelfs geldt voor kosten die een benadeelde maakt om een letselschadeclaim te onderbouwen, ook wanneer de schade naderhand niet komt vast te staan of als het causaal verband ontbreekt. Dit uiteraard mits aan de 'dubbele redelijkheidstoets' is voldaan, dat wil zeggen dat het vermoeden van de benadeelde dat hij wél letselschade had geleden een redelijk vermoeden moet zijn geweest en dat de kosten redelijk van omvang zijn.

Indien anderszins geen aanspraak bestaat op vergoeding van de kosten van het medisch haalbaarheidsonderzoek komt betrokkene, als aan de overige voorwaarden voor subsidieverlening is voldaan, in aanmerking voor subsidie. De hoogte van de subsidie is gelijk aan de werkelijke kosten van het medisch haalbaarheidsonderzoek tot een maximum van € 200 per onderzoek, vermeerderd met de verschuldigde omzetbelasting. Meerkosten komen niet voor subsidie in aanmerking. Indien de subsidieaanvraag door de raad is goedgekeurd verstrekt de raad een standaardvoorschot ter hoogte van € 200, vermeerderd met de verschuldigde omzetbelasting, per medisch haalbaarheidsonderzoek. Het voorschot wordt door de raad ten behoeve van de rechtzoekende overgemaakt aan de rechtsbijstandverlener.

Artikel 4

In artikel 4 is tot uitdrukking gebracht dat per letselschadezaak voor ten hoogste twee medische haalbaarheidsonderzoeken subsidie kan worden verstrekt. De tweede subsidie voor een medisch haalbaarheidsonderzoek wordt uitsluitend verstrekt indien dit door de raad met het oog op een mogelijk met de rechtzoekende te sluiten geldlening voor een medisch deskundigenbericht, noodzakelijk worden geacht. Ter toelichting dient het onderstaande.

De bedoeling van een medisch haalbaarheidsonderzoek is om snel en tegen relatief beperkte kosten duidelijkheid te

verkrijgen over de medisch haalbaarheid van een letselschadezaak dan wel over de noodzaak van een medisch deskundigenbericht. Zo zal het medisch haalbaarheidsonderzoek uitwijzen of de letselschadezaak medisch gezien haalbaar of onhaalbaar is, of dat een medisch deskundigenbericht zinvol en noodzakelijk is om tot een oordeel inzake de medisch haalbaarheid te komen. In veel gevallen zal de medische haalbaarheid op basis van het haalbaarheidsonderzoek zijn in te schatten. In die gevallen kan worden volstaan met één haalbaarheidsonderzoek. Er is echter een situatie denkbaar waarin een tweede haalbaarheidsonderzoek in de vorm van een second opinion noodzakelijk is. Het betreft de situatie waarin de rechtzoekende een beroep doet op de in het algemeen deel van deze toelichting genoemde voorfinanciering voor een medisch deskundigenbericht, terwijl een deskundigenbericht op basis van het uitgevoerde medische haalbaarheidsonderzoek niet zinvol of noodzakelijk wordt geacht. In dat geval kan de raad besluiten om, op een daartoe strekkende aanvraag, ten hoogste éénmaal een subsidie te verlenen voor een tweede medisch haalbaarheidsonderzoek.

Artikel 5

In artikel 5 is bepaald dat uiterlijk zes maanden na dagtekening van de beschikking tot subsidieverlening, bij de raad een aanvraag dient te worden ingediend tot vaststelling van de subsidie. Daarbij dient te worden verantwoord dat

het onderzoek is uitgevoerd door een Big-geregistreerde medicus. Tevens dient aan de raad het schriftelijke bewijs te worden overgelegd van de kosten van het medische haalbaarheidsonderzoek, alsmede een verklaring van de rechtzoekende dat deze kosten op geen enkele andere wijze worden vergoed. Op basis van de verstrekte gegevens stelt de raad de subsidie vast. Middelen die niet of gedeeltelijk niet voor het doel waarvoor zij bestemd waren, zijn aangewend, worden teruggevorderd. Indien het verzoek tot vaststelling van de subsidie niet binnen de termijn van zes maanden is ingediend, wordt de subsidie op nihil vastgesteld en het verstrekte voorschot teruggevorderd.

Artikelen 6 en 7

De terugwerkende kracht tot en met 10 mei 2005, die aan de werking van de regeling is toegekend, sluit aan bij de eerder genoemde de brief aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal (Kamerstukken II, 2004–2005, 29 800 VI, nr. 144), waarin is aangegeven dat de voorziening door de Raden per die datum wordt uitgevoerd. Voor subsidie komen uitsluitend medische haalbaarheidsonderzoeken in aanmerking die op of na de datum van 10 mei 2005 zijn of worden uitgevoerd en waarvoor na die datum bij de raad subsidie is aangevraagd.

*De Minister van Justitie,
J.P.H. Donner.*